
Van: CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek
<chg.duinenbollenstreek@gmail.com>
Verzonden: woensdag 31 mei 2023 07:00
Aan: bestuurssecretariaat-Teylingen; bestuurssecretariaat-Hillegom; bestuurssecretariaat-Lisse; Gemeente Noordwijk, bestuurssecretariaat; Gemeente Katwijk, bestuurssecretariaat; Griffie-Teylingen; Griffie-Hillegom; griffie; Griffie Katwijk; Griffie-Lisse
Onderwerp: CHG reactie op eindrapport evaluatie ISG
Bijlagen: CHG reactie op Evaluatierapport ISG.pdf

Aan de colleges en gemeenteraden van Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk en Teylingen

Via de betreffende Bestuurssecretariaten en Griffies

Geachte dames en heren,

Hierbij treft u een reactie aan van het Cultuurhistorisch Genootschap van de Duin- en Bollenstreek op het eindrapport van Bureau Wing inzake de Evaluatie van de ISG.

Het onderwerp wordt binnenkort in uw commissies en raden besproken.

Het wordt op prijs gesteld als u de CHG reactie voegt bij de betreffende raadsstukken en de reactie doorstuurt naar de college- en raadsleden.

Met vriendelijke groet,
Alfred Pop, voorzitter CHG

Het bestuur van het CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek
www.chg-duinenbollenstreek.nl

Aan college-en raadsleden in de Duin- en Bollenstreek
31 mei 2023

CHG REACTIE OP EINDRAPPORT EVALUATIE ISG "VITALERE GREENPORT EN VITALER LANDSCHAP".

CHG voorzichtig positief over ISG-evaluatie

Het rapport dat bureau Wing eind april in opdracht van de vijf gemeenten in de Duin- en Bollenstreek heeft uitgebracht over de evaluatie van de ISG is goed ontvangen door het CultuurHistorisch Genootschap van de Duin- en Bollenstreek (CHG).

De ISG is in opspraak omdat er maatschappelijke onrust is ontstaan over de uitwerking van de afspraken die bij de totstandkoming van de structuurvisie zijn gemaakt. Ook het CHG heeft zich de laatste jaren met veel zienswijzen verzet tegen nieuwe ruimtelijke plannen als deze schadelijk zijn voor het buitengebied en met name als die de openheid van het landschap aantasten. Vanwege de onduidelijke regelgeving heeft het CHG herhaaldelijk nul op het rekest gekregen. De missie van het CHG is het behouden en beschermen van het wereldwijd unieke karakter van de Duin- en Bollenstreek.

Nieuw beleid te verwachten

Het CHG vindt dat de onderzoekers goed hebben geluisterd en is verheugd dat de colleges van de gemeenten de conclusies en aanbevelingen in het rapport unaniem omarmen. Dit kan een kentering gaan betekenen in het gevoerde ruimtelijk beleid. Het CHG heeft zich altijd verbaasd over de starre houding van de gemeentebesturen en het collectief schuilen achter de vage en onduidelijke interpretaties van de ISG-regelgeving. Het CHG is met name te spreken over het feit dat in het rapport erkend wordt dat er in de streek geen visie bestaat op het landschap en dat er behoefte bestaat aan een nieuw landschapsbeleidsplan.

In navolging van het CHG heeft bureau Wing ook een analyse gemaakt van recent gebouwde volumes met grote landschappelijke impact voor het buitengebied. De conclusies liegen er niet om. De landschapskwaliteitszorg is mede door het ontbreken van een landschapsvisie te vaak onderbelicht gebleven bij het beoordelen van bestemmingsplannen. Het CHG is ingenomen met de erkenning dat begrippen als verrommeling, zichtlijnen en openheid nooit duidelijk in de ISG zijn omschreven. Veel zienswijzen van het CHG hebben juist deze begrippen als uitgangspunt.

Het CHG verwacht ook dat in de toekomst serieuzer gekeken zal worden naar de bouw van zogenaamde greenportwoningen in het open buitengebied. Hoewel aan de randen van dorpskernen aan dit type woningen gedacht zou kunnen worden, vindt het CHG dat de noodzaak van greenportwoningen eerst aangetoond moet worden.

Nu dienen deze woningen als financieringsbron voor herverkavelingsprojecten en projecten die verrommeling tegengaan. Het CHG wil eerst de nut en noodzaak van deze projecten onderzocht hebben.

Greenportwoning, Veenenburgerlaan, Hillegom, foto 2023.

In het rapport worden ook vraagtekens geplaatst bij de GOM-woningen. Het geeft enkele handreikingen over een mogelijke andere financiering van de projecten, maar overtuigend zijn die niet. Het CHG ziet graag dat verrommeling beter gedefinieerd wordt en dat ook periodiek in kaart wordt gebracht welke zaken opgeruimd moeten worden, zodat de toekomstige financieringsbehoefte beter kan worden begroot en de vraag kan worden gesteld wie daarvoor moet opdraaien.

Versnippering voorkomen

De verdeling van de beschikbare ruimte blijft in het rapport onbeschreven. Daartoe diende de evaluatie niet. Alle denkbare toekomstige ruimteclaims worden wel genoemd, maar tot een advies over prioriteitstelling komt het rapport niet. Om de Duin- en Bollenstreek haar karakter te laten behouden, blijft het CHG volhouden dat aan de afspraak voor behoud van 2.625 hectare eersteklas bollengrond binnen de streek niet mag worden getornd. Het CHG betreurt het dat sommige gemeenten hierover nu al een afwijkend standpunt innemen. Het zijn de eerste tastbare scheurtjes in een fundamenteel juridisch bouwwerk om de streek vitaal en aantrekkelijk te houden. Het zal niet eenvoudig zijn die weer te dichtten. Bovendien spelen er nationale belangen op het gebied van de woningbouwopgave, energietransitie en het stikstofvraagstuk. Het CHG is teleurgesteld in de nu al niet eensluidende - voornamelijk door lokale belangen ingegeven - toekomstvisie over streek.

De gemeenten zouden zich gezamenlijk sterker moeten profileren voor de streek. Een coördinerend beleidscentrum ontbreekt.

Het CHG stelt dat er voor de buitenwereld maar één Bollenstreek bestaat. Een halve Bollenstreek bestaat niet. De gewenste cohesie tussen de gemeenten om de Greenport vitaler te maken én het landschap niet verder aan te tasten, waar het rapport vanuit gaat, ziet het CHG straks als sneeuw voor de zon verdwijnen als de plannen op tafel liggen voor het verbeteren van de verkeersmobiliteit in de streek of de nationale woningbouwopgave.

Een visie tot totaalbehoud van de Duin- en Bollenstreek ontbreekt. De Omgevingswet verplicht de gemeenten omgevingsvisies te maken, maar waar het aan ontbreekt is een regionale ruimtelijke regie die leidt naar de gewenste stip op de horizon voor de toekomst van de Duin- en Bollenstreek.

Het CHG vreest versnippering en pleit voor een sterk en herkenbaar regiobestuur of voor een sterk gecoördineerde sectorale aanpak per gemeente met als pijlers de bollenteelt, openheid van het landschap, recreatie en natuur.

Tot slot vindt het CHG het voorstel om een 'onafhankelijke kwaliteitscommissie' voor het gebied in te stellen pas interessant als nog bijgestuurd kan worden in de besluitvorming. Het genootschap overweegt met andere stakeholders een brede actie op te zetten "Geef om de streek".
